

Nové služby Digitálnej knižnice pre nevidiacich

Mgr. Norbert Végh

vedúci oddelenia IT a digitálnej knižnice,
Slovenská knižnica pre nevidiacich
Mateja Hrebendu, Levoča

DK

1948

1997, 2000, 2003, 2006, 2009

Manuálna tlač
Braillovho
písma

Analógové
zvukové
dokumenty

DIGITÁLNA KNIŽNICA

V čom je rozdiel medzi SKN a inými knižnicami ?

- Nevidiaci - používatelia špeciálnych dokumentov
- Všetky dokumenty, ktoré SKN zapožičia používateľom, musí najskôr vyrobiť (originál +kópie)
- Dokumenty v Braillovom písme
- Zvukové dokumenty
- Digitálne dokumenty
- Kým iné knižnice licencie kupujú, my ich pridelujeme
- Snažíme sa zabezpečiť rovnosť príležitostí

DAISY

- **DAISY SYSTEM (Digital Audio-based Information System)**
- Je to štandard pre výrobu novej generácie zvukových kníh nazývanej „Digitálna kniha“.
- Je produktom japonského konzorcia DAISY a má slúžiť ako celosvetová norma pri nahrádzaní klasickej magnetofónovej techniky v oblasti zhotovovania dokumentov vo zvukovej podobe, prístupných nevidiacim a slabozrakým.
- Jeho technický princíp spočíva v digitalizácii a komprimácii analógového signálu s hlasovým výstupom

Minulost' DK

(2006)

- Zvukové knihy na Audio CD (rozprávky zo SI Ro)
- Zvukové knihy vo formáte MP3 (Da Vinciho kód)
- Zvýšený záujem o digitálne časopisy SKN vo forme RTF a TXT (e-mail, CD)
- 17 vlastných časopisov
- Sprístupnenie časopisov Nový život na www.skn.sk za roky 2005 – 2006 (MP3)
- Prístupný web „AA“, Blind friendly web
- Štandardy IS VS

Ocenenia

ÚNIA NEVIDIACICH A SLABOZRAKÝCH SLOVENSKA
SLOVAK BLIND AND PARTIALLY SIGHTED UNION

Sekulská 1, 842 50 Bratislava

Tel: (02) 65420853, 65420844; 0903 012 208

e-mail: blindfriendly@blindfriendly.sk

web: <http://blindfriendly.sk/>

Výsledok manuálneho testovania základnej a strednej
úrovne prístupnosti webovej prezentácie domény
<http://www.skn.sk/>

Centrum technických a informačných služieb vyhlasuje, že
stránky koncipované v rámci internetovej prezentácie domény
<http://www.skn.sk/>, **spĺňajú základnú a strednú úroveň** pravidiel
prístupnosti podľa metodiky Blind Friendly Web 2.3.

<http://blindfriendly.sk/>

BLIND FRIENDLY WEB

Prístupné
sídlo

Prístupné stránky

Domovská stránka

Školenia prístupnosti

Aktuality

Metodický návod

Formulár prístupnosti

Testovanie

Katalóg odkazov

Logo prístupného sídla

Otázky a odpovede

Partneri a sponzori

Cieľ projektu

Zaujímave odkazy

Na stiahnutie

Kontakt

©2007 Únia nevidiacich a
slabozrakých Slovenska

[Vyhlásenie o prístupnosti](#)

Katalóg odkazov prístupných webových sídiel

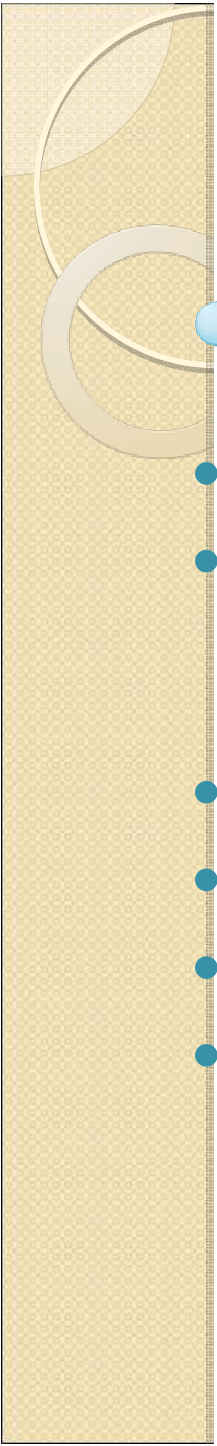
Zoznam prístupných webových sídiel podľa štandardov

Prístupné
sídlo

Zoznam prístupných webových sídiel, ktoré **spĺňajú štandardy pre tvorbu prístupných webových stránok**, (Výnos o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy) podľa § 13 zákona č. 275/2006 Z.z. o informačných systémoch verejnej správy.

Prístupné sídla:

- <http://www.blindfriendly.sk/>
Projekt: Blind Friendly Web.
- <http://www.bratislava.sk/>
Bratislava: Oficiálne stránky Hlavného mesta SR.
- <http://www.eslovensko.sk/>
Občianske združenie eSlovensko.
- <http://www.pizzaseo.com/>
Pizza SEO: Efektívny web.
- <http://www.skn.sk/>
Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči.
- <http://www.socpoist.sk/>
Sociálna Poisťovna.
- <http://www.unss.sk/>
Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska.
- <http://www.webring.sk/>
Štúdio webRing sa zaoberá tvorbou a propagáciou webových stránok.

Digitálna knižnica

- Projekt Digitálna knižnica (2006, MDPaT SR)
- Srdcom Digitálnej knižnice sú zvukové knihy, ktoré si nevidiaci môžu vypočuť z webovej stránky www.skn.sk
- 14 000 originálnych Audio CD
- Retro digitalizácia zvukových záznamov
- Digitalizácia Nevidiaci pre nevidiacich
- Pôvodné predstavy: Digitalizačná linka (OP IS), diskové pole, rýchly internet

Digitálna knižnica

- Prístup zabezpečený tak, aby tieto elektronické zdroje mohli využívať výhradne nevidiaci a slabozrakí používatelia (ochrana pred neoprávneným šírením)
- Sprístupnenie zvukových kníh bolo zabezpečené ochranou prístupu (meno a heslo)
- Ochrana obsahu systémom **DRM – Digital Rights Management** = Digitálna správa práv (WMA DRM 10)
- Autorský zákon
- Automatické pridelovanie licencií
- Možnosť počúvania kníh na PC s licenciou
- Podpora prenosných zariadení (mobil, MP3-prehrávač)

registrácia

registrácia

SKN: povolí heslo

registrácia

SKN: povolí heslo

Meno + heslo

registrácia

SKN: povolí heslo

Meno + heslo

Chránená časť www

registrácia

SKN: povolí heslo

Meno + heslo

Chránená časť www

Výber knihy

registrácia

SKN: povolí heslo

Meno + heslo

Chránená časť www

Výber knihy

Celá kniha

Časť knihy

registrácia

SKN: povolí heslo

Meno + heslo

Chránená časť www

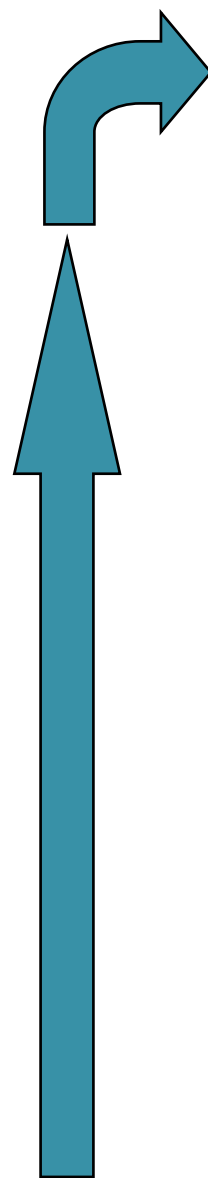
Výber knihy

Celá kniha

Časť knihy

registrácia

SKN: povolí heslo

Meno + heslo

Chránená časť www

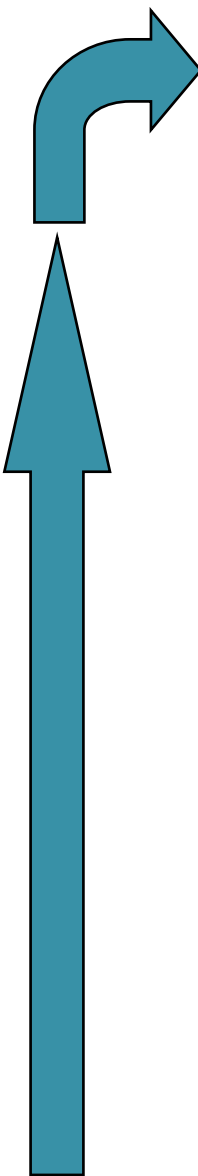
Výber knihy

Celá kniha

Časť knihy

download

registrácia

SKN: povolí heslo

Meno + heslo

Chránená časť www

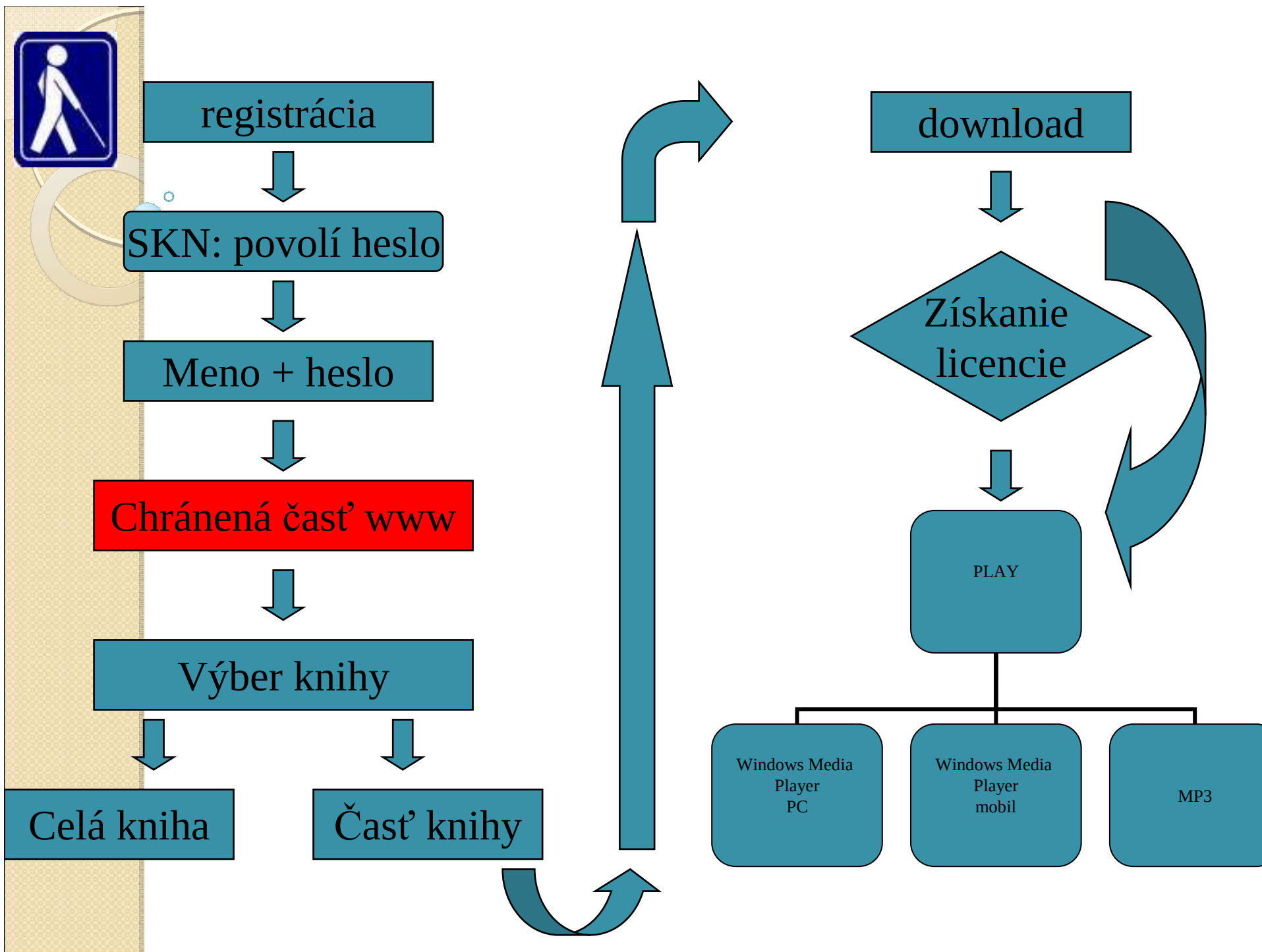
Výber knihy

Celá kniha

Časť knihy

download

Získanie
licencie

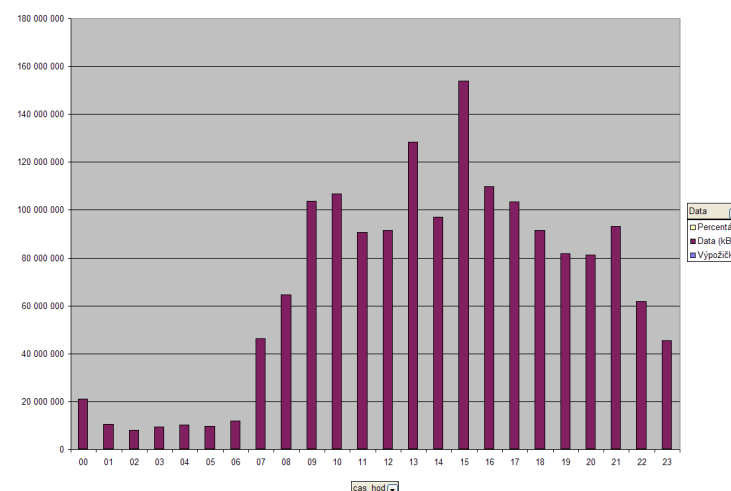
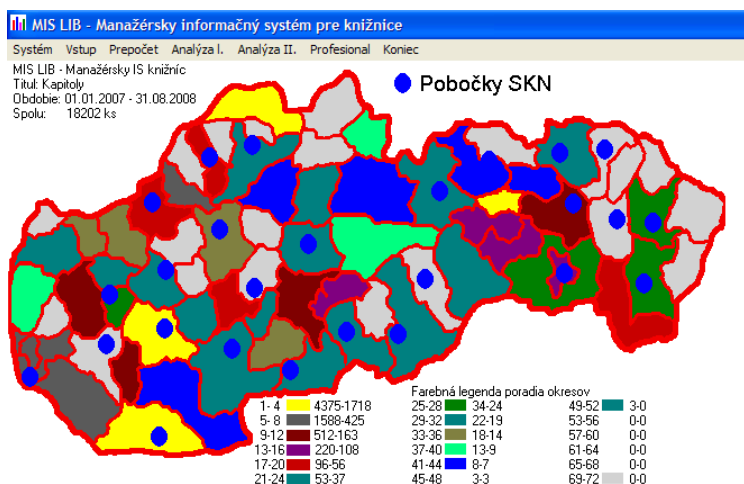
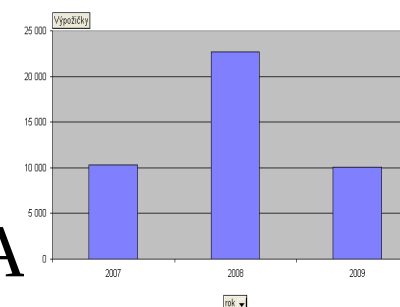
Digitálna knižnica - služby

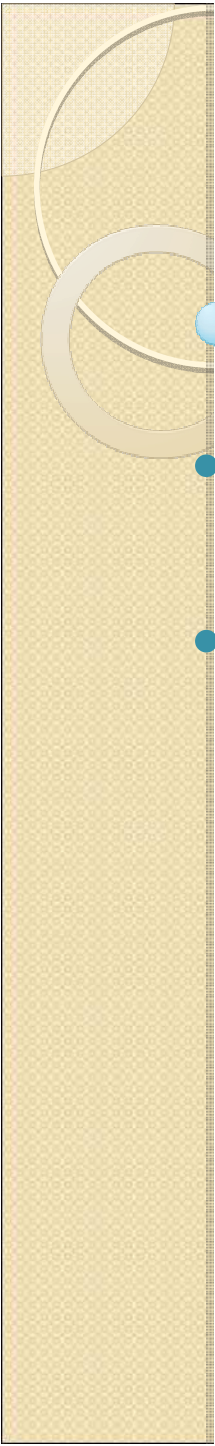
- Registrácia, Spýtajte sa knižnice,
- **Zvukové knihy a časopisy, DAISY knihy I., II.**
- OPAC,
- Softvér na stiahnutie, časté otázky, diskusia, RSS,
- Archív pre E-balíček (časopisy zasielané e-mailom),
- Galéria hlasovania, ankety, štatistiky.
- EOD (Kniha na objednávku, UKB Bratislava)

Digitálna knižnica - výstupy

- 670 registrácií
- stiahnutých 3,2 TB údajov
- ČR, Rumunsko, Poľsko, Maďarsko, USA
- 320 aktívnych používateľov (220 v roku 2009)
- 43 000 zaslaných (stiahnutých) digitálnych objektov

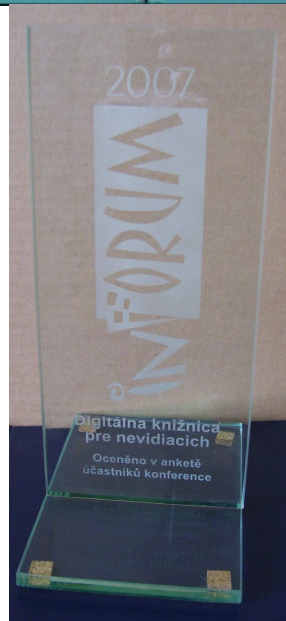
Digitálna knižnica - výstupy

- **SKN:** 4 769 originálov zvukových kníh
1 800 kníh v Braillovom písme
- **Digitálna knižnica:** 576 kníh a časopisov
478 zvukových kníh (14 103 kapitol)
9 kníh DAISY I.
61 kníh DAISY II.
23 časopisov (478 článkov)
- **Archív (2005-2008)** 53 časopisov (1533 článkov)

**10 % fondu knižnice je
sprístupnených cez internet**

Digitálna knižnica - ocenenia

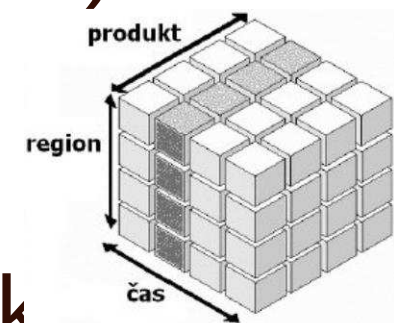
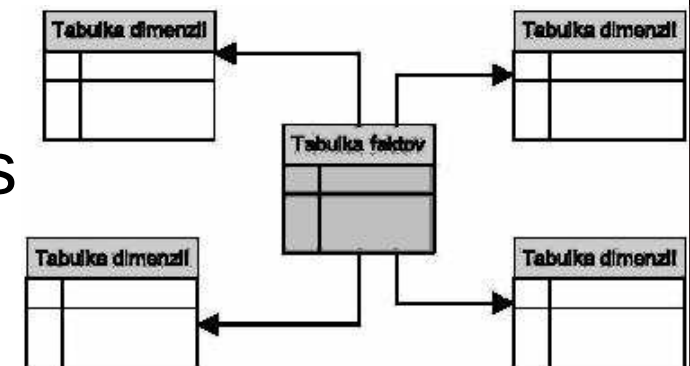
• Inforum 2007, Itapa 2007, Inforum 2008
Top 10 štátna správa

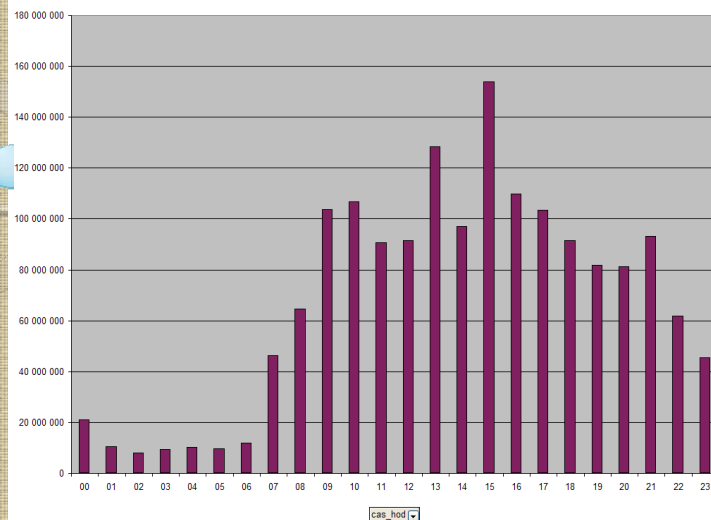

Č. .	Organizácia	Webové sídlo	Rating prístupnosti [%]	Úroveň prístupnosti
1 a .	Ministerstvo financií SR	www.mfsr.gov.sk	98,9%	najvyššia
1 b .	Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu	www.skn.sk	98,9%	najvyššia
1 c .	Ústav pamäti národa	www.upn.gov.sk	98,9%	najvyššia
4 .	Centrum právnej pomoci	www.legalaid.sk	96,6%	najvyššia
5 a .	Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR	www.mdptsr.gov.sk	95,5%	najvyššia
5 b .	Ministerstvo práce, soc. vecí a rodiny SR	www.employment.gov.sk	95,5%	najvyššia
7 a .	MŠ SR - Portál vysokých škôl	www.portalvs.sk	94,3%	vysoká
7 b .	Úrad pre normalizáciu, metrológiu skúšobníctvo SR	www.unms.sk	94,3%	vysoká

MIS LIB – Manažérsky IS pre knižnice

- OLAP
On Line Analytical Process
- Štatistiky
- GIS, Štatistiky (20/80, mládež)
Geografické informačné systémy
- Vizualizácia, modelovanie
- Siete knižníc a ich pobočiek

MIS LIB - Manažerský informačný systém pre knižnice

Systém Vstup Prepočet Analýza I. Analýza II. Profesional Koniec

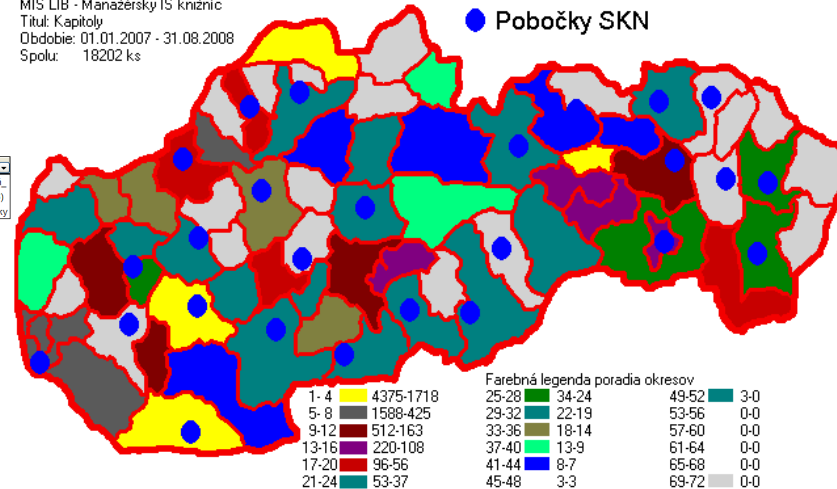
MIS LIB - Manažerský IS knižníc

Titul: Kapitoly

Obdobie: 01.01.2007 - 31.08.2008

Spolu: 18202 ks

● Pobočky SKN

1-4	4375-1718	25-28	34-24	49-52	3-0
5-8	1588-425	29-32	22-19	53-56	0-0
9-12	512-163	33-36	18-14	57-60	0-0
13-16	220-108	37-40	13-9	61-64	0-0
17-20	96-56	41-44	8-7	65-68	0-0
21-24	53-37	45-48	3-3	69-72	0-0

MIS LIB - Manažerský informačný systém pre knižnice

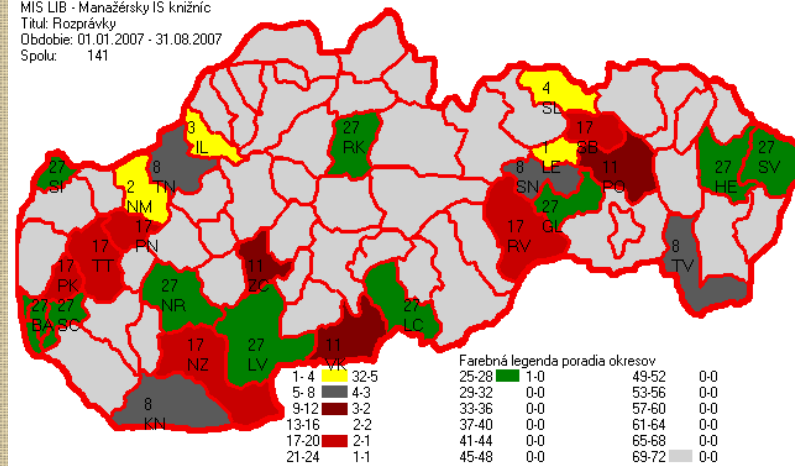
Systém Vstup Prepočet Analýza I. - II. Analýza III. - IV. Analýzy V. - VIII. Analýzy IX.-XII. Profesional XIII.-XV. Koniec

MIS LIB - Manažerský IS knižníc

Titul: Rozprávky

Obdobie: 01.01.2007 - 31.08.2007

Spolu: 141

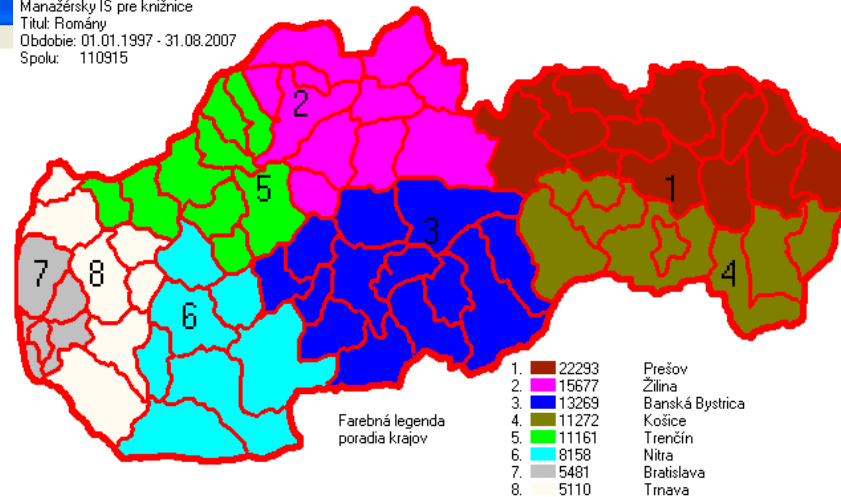
1-4	32-5	25-28	1-0	49-52	0-0
5-8	4-3	29-32	0-0	53-56	0-0
9-12	3-2	33-36	0-0	57-60	0-0
13-16	2-2	37-40	0-0	61-64	0-0
17-20	2-1	41-44	0-0	65-68	0-0
21-24	1-1	45-48	0-0	69-72	0-0

Manažerský IS pre knižnice

Titul: Romány

Obdobie: 01.01.1997 - 31.08.2007

Spolu: 110915

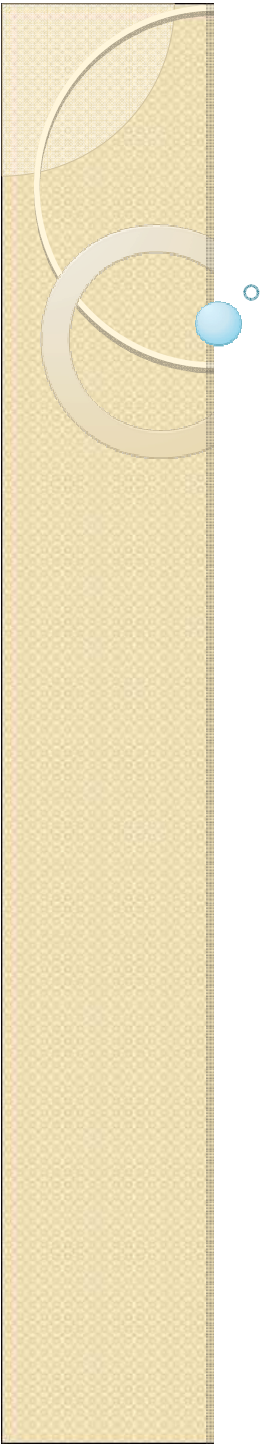

1.	22293	Prešov
2.	15677	Žilina
3.	13269	Banská Bystrica
4.	11272	Košice
5.	11161	Trenčín
6.	8158	Nitra
7.	5481	Bratislava
8.	5110	Trnava

Využívame RSS kanály ?

- Technológia RSS umožňuje užívateľom internetu prihlásiť sa k odberu noviniek z webu, ktorý ponúka RSS zdroj (RSS feed, tiež RSS kanál, RSS channel).
- RSS čítačka
- RSS kanály

Využívame RSS kanály ?

- SKN v Levoči od konca roka 2008 zaviedla RSS kanály ako zdroj informácií pre používateľov našich služieb. Zaviedli sme RSS kanály na zdieľanie informácií o prírastkoch kníh, časopisov a anketových otázok
- požiadavka nového výnosu o štandardoch, ktorý naväzuje na Zákon o IS verejnej správy
- Ministerstvo financií SR začalo v apríli 2009 vykonávať podrobné kontroly dodržiavania bezpečnostných štandardov podľa Výnosu č. MF/013267/2008-132 o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy. (MF SR **21.04.2009**)

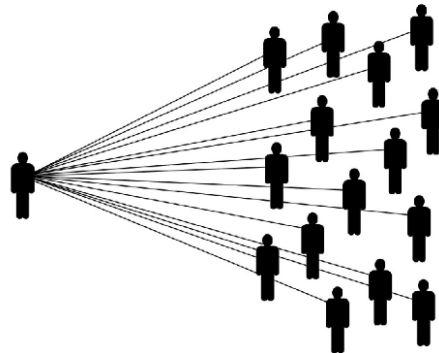

Virtuálne knižnice

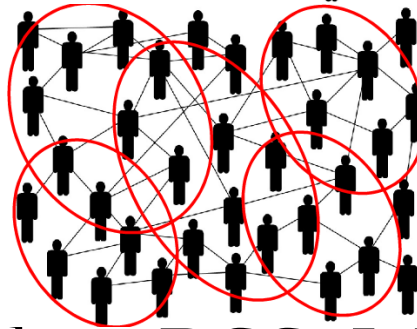
- WEB 1.0 (Library 1.0)
- WEB 2.0 (Library 2.0) WEB 3.0 ?
- *Second Life*
- *Kim Holmberg*
<http://www.slideshare.net/kholmber/library-20-199312>
- WEB 3D

Web 1.0 → Web 2.0 → Web 3D

- Web 1.0

- Web 2.0

- Facebook, blog, RSS, Wiki, komunity, ICQ, tagy, zdieľanie (foto, video, doc), nástroje, Second Life, mapy

Knižnica digitálna → ?

- Veľkokapacitné diskové pole
- Širokopásmový internet
(v súčasnosti 2 Mb/s, up-laud 300 kb/s)
- Digitalizácia (OPIS 2)
- Participácia na www.slovakiana.sk
- Sociálne siete, digitálne sprístupnenie kníh
v Braillovom písme (modernizácia)
- Filmy s komentárom pre nevidiacich
- Sprístupnenie kompletného fondu ZD
- Implementácia bezpečnostnej politiky

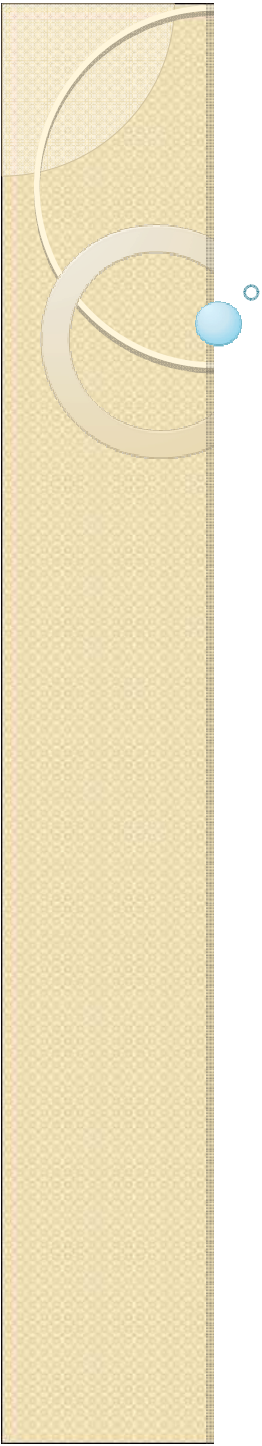
OPIS 2

- Digitalizácia zvukových kníh a časopisov
- Digitalizácia zvukových kníh
- Digitalizácia nôt
- Digitalizácia archívnych materiálov
- Digitalizácia špeciálnych dokumentov
- Bude nutné zabezpečiť pri masovej digitalizácii využitie OCR textových dokumentov pre postihnutých a ich prevod do zvukovej podoby
- Virtua – konzorciálna verzia
- Kto bude digitalizovať fond SKN

OPIS 2

- Vieme si predstaviť využitie zvukových kníh aj pre širokú verejnosť
- Akceptujeme názor SKD, že SKN má iné priority ako sprístupňovanie produktov digitálnej knižnice pre širokú verejnosť
- Realizácia mikroplatieb

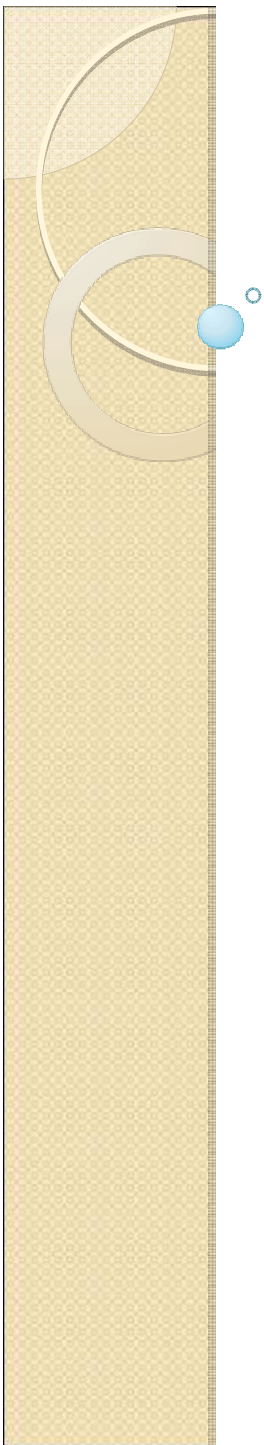
Zhrnutie:

- digitalizujeme, sprístupňujeme
- máme skúsenosti, výsledky
- služby digitálnej knižnice overené niekoľkoročnou praxou
- spolupráca s knižnicou v Prahe a Budapešti
- vylepšujeme digitálnu knižnicu
- SKN modelový príklad pre ostatné knižnice
- najviac digitálnych dát v rezorte MK
- dodržiavanie štandardov (WMA DRM 10)

Pod'akovanie:

- Ministersto dopravy, pôšt a telekomunikácií SR
- Ministersto kultúry SR
- ÚNSS, nevidiacim používateľom
- Vedenie SKN, oddelenie zvukových štúdií
- Načítavateľom

Ukážky:

Ďakujem za pozornosť.

Mgr. Norbert Végh,
vedúci oddelenia IT a digitálnej knžnice

Slovenská knižnica pre nevidiacich
Mateja Hrebendu
Štúrova 36
054 65 Levoča

www.skn.sk
norbert.vegh@skn.sk